

Prevzetnost

je, preveč se zanašati na srečo zdravja, misleč: »Meni se ne more ničesar zgoditi!« Nikomur še ni bilo ob zibelki sojeno, da ga ravno nikdar ne bodo zadele bolečine. Najmanjši prepih čisto zadostuje, da se doče občutne reuma-

Začne se kmetijski dan v petek, dne 13. avgusta. Ta dan se bo zbralo naše izobraženstvo, pred vsem duhovščina, učitelji in dijaštvo, da razpravljajo o vprašanjih, kako naj vse naše razumništvu sodeluje s kmetom ter mu pomaga, da zopet upostavi stari zdravi, pristno kmetijski stan.

Drugi dan, v soboto, dne 14. avgusta, je dan naših kmetov, mladih in starih, posebno tistih, ki delujejo v prosvetnih, gospodarskih društvih in se zanimajo za podrobno za prosvetna in gospodarska vprašanja. Obravnavalo se bo ta dan v temeljnih predavanjih, ki jih bodo imeli naši najboljši možje o vseh važnih vprašanjih našega kmeta.

Neprecenljive važnosti bodo vsa ta predavanja za vse naše kmete, ker tvorijo jedro našega slovenskega kmetkega programa. Kdor bo mogel, bo prišel zato že v soboto, posebno ker bo zvečer v veliki frančiškanski cerkvi kmetkega pridiga in romarska pobožnost. Kmetiskim udeležencem na čast pa se bo predstavljala v narodnem gledališču Finžgarjeva kmetška igra »Veriga«.

Na praznik Marijinega Vnebovzetja, dne 15. avgusta, pa bo glavni kmetijski dan, na katerega pridejo kmetke množice, ki niso mogle že v soboto prihiteti v Maribor. Zjutraj bo v frančiškanski cerkvi kmetška romarska pobožnost, potem bo na prostem služba božja, nato pa govor našega prvaka-voditelja, velikega sina slovenske kmetke grude, dr. Antona Korošca. Nato bo skupen odhod na mestno pokopališče, da se poklonijo kmetke množice nepozabnemu buditelju in ljubitelju kmetkega stanu Antonu Mariniu. Ni bilo moža, ki bi naš kmetijski stan tako ljubil, kakor Slomšek, ne pred njim in ne za njim. Zato bo govoril na njegovem grobu naš štajerski rojak na ljubljanskem vseučilišču dr. Matija Slavič.

Po obedu bo še isti dan popoldne telovadni nastop naše mariborske orlovske ekspoziture s sodelovanjem polnoštevne godbe Katoliške Omladine (60 godbenikov).

Te dni se bodo razposlale prijave pole na prosvetna društva skupno z izkaznicami za polovično vožnjo, ki je že dovoljena. Preskrbljeno bo tudi za prenočišča za vse tiste, ki se bodo poprej prijavili.

Zamisel in načrt kmetijskih dnevo v Mariboru je tako lep, da ne bo zavednega slovenskega kmeta, ki bi dne 14. in 15. avgusta ne pohitel v Maribor!

Polovična vožnja. Vsi udeleženci kmetijskih dnevo imajo polovično vožnjo.

Izkaznice. Vsak udeleženec kmetijskih dnevo kupi izkaznico za 5 dinarjev. Dobile se bodo v vsaki župniji v prosvetnem društvu ali pa naravnost pri Prosvetni zvezi v Mariboru, Aleksandrova cesta 6. Izkaznica upravičuje do polovične vožnje in daje pristop k vsem prireditvam kmetijskih dnevo v Mariboru, razven gledaliških predstav.

Narodne noše. Ker bo kmetijski dan posvečen obnovitvi kmetke grude, starih kmetijskih šeg in navad, bodo na kmetijskih dnevih posebno dobrodošle narodne noše. Fantje kmetijski, preskrbite si narodne noše, ako je mogoče. Na kmetiskem dnevu moramo pokazati slovenskega kmeta, kakor je zrastle tekom tisočletij v vseh svojih posebnostih na kmetijski zemlji. Narodna noša je biser naše kmetke grude.

Kmetijski voditelji. Od prevrata sem doni po naši zemlji klic, da mora kmet sam sebe voditi. Da bo pa znal kmet sam voditi usodo svojega stanu, pa potrebuje izobrazbe.

J. Vesensjak:

Svojemu prijatelju.

Umrli je eden izmed najboljših sinov slovenskega naroda, kar jih imamo iz zadnjih 40 let slovenskega političnega in gospodarskega življenja. Se pred par meseci sva se zadnjikrat sestala na Minoritskem trgu v Ptujju ter preračevala naše gospodarsko in politično stanje. »Da, medsebojnega temeljitega spoznavanja in razumevanja ter pametnih sklepov iz tega je treba, potem pa veliko ljubezni in poštenosti, in vse bo boljše.« To so bile v jedru zadnje besede, ko sva se ločila. Pač nisem mislil, da mu bom tako kmalu pisal v glavnem glasniku štajerskega slovenskega kmetkega ljudstva, v »Slov. Gospodarju« par vrstic v spomin iz splošavanja in v zahvalo.

Dr. Jurtela je bil sin Slovenskih goric. Zibelka mu je tekla v vasi Hvalatinci, v prijazni fari in občini Sv. Andraž. Od tam je šel razmeroma pozno iz lastnega nagiba študirat in kot zrel mož in javni delavec se je najraje vračal na dom svojih očetov, kadar je hotel miru, odpočitka in okrepitve. Značilno za njega je bilo, da je ta podedovani dom in kmetško veleposestvo ohranil popolnoma takšen, kakor so kmetčki domovi naših premožnejših kmetov v Slovenskih goricah.

Ne bom opisoval, kako je šel z 18 leti v gimnazijo, kako je dovršil pravne študije in se posvetil advokaturi ter deloval nekaj let najprej v Smarju, pozneje pa do svoje smrti v svojem ptujškem rojstnem kraju. Podajati hočem le par potez, kako sem ga poznal in videl pri javnem delu in v dnevnem življenju.

Dr. Jurtela v Ptujju.

Pred dohodom dr. Jurtela Slovenci v Ptujju in ptujskem okraju nismo imeli takorekoč ničesar. Niti sistematičnega narodnega, še manj pa gospodarskega dela nismo poznali, čeravno so rodili naši kraji celo vrsto dobrih rodoljubov. Nemško malomeščanstvo s svojim uradništvom, trgovstvom in obrtništvom je bilo na vsi-ka svoje moči in veljave, posebej se ko je agilni in žilavi pomemben Ornič prevzel vodstvo. Nemštvo in nemškutarstvo na štajerskem je imelo tamkaj svoje središče. Težko in malo hvaležno je bilo voditi borbo z neorganiziranim ljudstvom proti tem čimteljem, ki so imeli za seboj vso zaslobo države in dežele ter so znali do skrajnosti uporabiti tudi mestno občino. Dr. Jurtela je to nalogo prevzel in častno in uspešno izvršil. Brez njega si probujenega ptujškega okraja ne moremo misliti. Cela vrsta značajnih, deloma še živih, deloma že umrlih mož je, ki so ga cenili in z njim skupaj delovali ter stali vedno trdni. Naj omenjam le nekatere! Pred vsem je bil to njegov najožji sodelavec profesor Zelenik, dalje pa Brenčič oče in sinovi, Vršič, Mikl, Rižnar, Budigam, Čuš, Tombah, Topolovec, Napast, Grahari, Vrabčič, Tampej in še celi ducati drugih slovenskih kmetijskih poštenjakov. Da

tične bolečine, trganje, zbadanje, zobobol ali nadležen nadoh. Previdni ljudje imajo vedno v hiši Fellerjev blagodišeči »Elsafluja«, ki jih zavaruje zoper nemile slučaje. Tudi našim čitateljem priporočamo to preizkušeno, staro, dobro domače sredstvo in kosmetikum. Močnejše in večje- ga delovanja kot francosko žganje, in je najboljšo sredstvo te vrste. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za

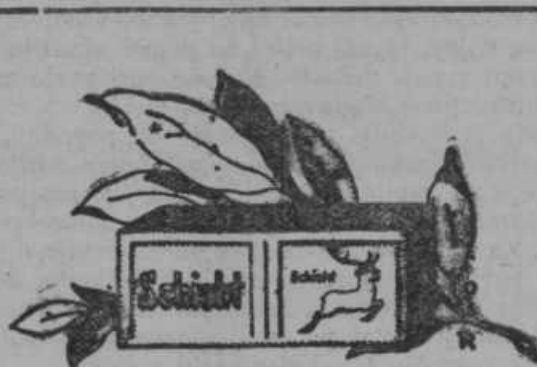
Predvsem morajo biti izobraženi vodilni kmetijski možje, odborniki posojilnic, prosvetnih društev, kmetijskih zvez, župani, občinski odborniki, zaupniki po vaseh in vsi kmetje, ki imajo vodstvo svojih gospodarstev. Ako bodo ti vodilni kmetje na svojem mestu, se ni treba več bati za kmetški stan. Da vzgajamo take vodilne kmete, imamo že v soboto, dne 14. avgusta, celi dan predavanja, kjer se bo govorilo o vsem, kar mora znati dober kmet. Zato naj pošlje vsaka fara že v soboto vsaj nekaj kmetov k predavanjem. Ti bodo seme za tisočere.

Naše zahteve.

Povodenj, ki je zadela vso državo in uničila vse upanje kmeta, je nesreča, ki nam je v nekaj tednih vzela milijarde narodnega premoženja. Imamo pa še drugo povodenj, ki tudi štirikrat na leto poplavi vso državo, a najbolj Slovenijo, to so davčne položnice. Teh se kmet ravno tako boji, kakor povodnji.

Beseda davčnim oblastem!

Slovenski kmet je toliko izobražen in državljansko zaveden, da razume svojo davčno dolžnost in jo izvršuje

Vsi hočejo kupovati Schicht-ovo milo.

Nekateri se dačo pregovoriti, da vzamejo druga pračna sredstva.

Velika večina pa vsrja na tem, da uporablja le prave Schicht-ovo milo.

Kateri so pametnejši?

Previdni!

Vedo namreč, da more enkratna uporaba manjvrednega mila več škoditi, kakor je mogoče vse leto prihraniti na ceni mila.

63 din., 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 din., 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic za 250 D, že ob enem z zabojem in poštnino razpošilja po povzetju po povzetju ali proti vnaprej vposlanemu denarju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 341, Hrvatska. — Poedine steklenice Elsafluja se dobijo v lekarnah in sorodnih trgovinah za reducirano ceno 9 din.

Ne zvišujte zemljiškega davka!

Finančni minister je ravno v času, ko je najhujša povodenj, kar ljudje pomnijo, stavil predlog, da se naj zemljiški davek poviša. Za čisti katastralni donos naj služi cena pšenice leta 1925-26. Ta predlog je že samoposelbi krivičen predlog. Torej po cenah žita, katero so določile borze in razni nekrščeni prekupci, naj se določa čisti katastralni donos naše zemlje. Cena žita je lansko leto bila visoka. Recimo, da je lani bil čisti donos polja visok. Letos pa bo cena žita še višja, čisti dohodek polja pa je — splaval po vodi. A zemljiški davek bi seveda ravno letos radi dvignili. »Ali ste ljudje, ali niste«, je rekel kmet, ko je o tem povšanju prvokrat slišal. Če je katera zahteva pravična, je ta: Ne izzivajte ljudi ravno s takimi davki! Ali je to edina vladina pomoč za nas poplavljenec? Nujno zahtevamo, da mora ta predlog finančnega ministra takoj z dnevnega reda!

Znižajte druge davke!

Potrebno je, da se nesreča posameznika ali posameznega stanu, v tem slučaju kmetkega stanu, upošteva pri odmeri davkov. Komisije bodo poročale o škodi, ki je nastala. Na podlagi teh poročil je znižati, oziroma odpisati za tiste parcele zemljiški davek. Enako se mora upoštevati pri dohodnini, da je povodenj odplavila ves čisti dohodek in naj bo naš kmet po božjem in človeškem pravu za prihodnje leto oproščen tega davka. Odmera rednih davkov naj se torej uravnava po dejanskem gospodarskem položaju.

Vsak rubež na kmetih se mora ustaviti!

V času, ko ni mogoče kmetu ničesar prodati ali pa za prav nizko ceno svojo živino ali les v denar spraviti, naj se kmeta ne rubi. Morda ničesar tako, kakor ravno rubež, spravi kmeta ob vse veselje, še delati in še vsrajati na grudi. Zato je naša odločna zahteva, da se tekom enega leta do nove letine ne sme nobenega kmeta rubiti zavolje davkov.

Naše zahteve so pravične! Izpolnite jih, da se zabriše nesreča, ki nas je zadela in se vzbudi v nas moč, da vsrajamo dalje mi kmetje pri delu, ki deli kruh vsem državljanom.

Višek nesrečne poplave.

Pretekli teden je končalo dolgotrajno deževje in povodnji. A ravno ta sklep je bil tako usoden, kakor ni bilo pričakovati.

V Sloveniji je v zadnjem času trpela posebno celjska okolica. Trikrat jo je zadela poplava. Nad Vitanjem se je v petek popoldne okoli treh zopet utrgal oblak in poplavlil

raje dve obleki, kakor pa vi eno dobljeno ali izgubljeno nepotrebno pravdo. Ljudje niso šli po takšnih besedah posebno navdušeni in dobre volje iz pisarne, toda, ko so se pozneje iztreznili ali pa si pri drugih advokatih z zapravljenim denarjem pamet kupili, so se spomnili dr. Jurtela in ga — spoštovali. Getovo niso mogli takšnih prizorov pozabiti, kakor jih ne morem pozabiti jaz, ki sem jih poslušal, kadar sem čakal v njegovi sobi, ko je obravnaval z ljudmi.

Kot oseba

je dr. Jurtela vsled svojega zasebnega življenja in svojega javnega dela užival neomejeno spoštovanje. Bil je pošten kakor Aristid in resen kakor Katon. V govoru in izražanju je bil nekako pesimist, a otroško vesel v notranjosti, ako je našel koga, ki je s polno vero in zaupanjem zrl v bodočnost. Nikdar ne pozabim, kako mi je nazadnje v onih kritičnih dnevih vojnih napovedi leta 1914 po več kot dveurnem razgovoru stisnil v slovo roko, ko sem tako trdno in določno izražal svojo vero v zmago antante nad Nemčijo.

Najznačilnejše v njegovem delovanju pa je bilo, da ni nikdar v javnosti nastopal proti Slovencu, pa naj je bil katerekoli svetovnega naziranja. Njegova osnovna črta je bila: Slovenci imajo nujnejšega dela, kakor pospeševati medsebojne spore ali celo živeti v blatu in se obmetovati z blatom. Iz tega vidika je odobral, da sem list »Novi slov. štajerec« prekrstil v »Slogo« s tendenco, da ublažimo ostrino medsebojnega boja in da v tistih težkih dneh nemške politične in gospodarske ekspanzivnosti osredotočimo delo vseh štajerskih Slovencev za gospodarsko okrepitev in narodnostno izobrazbo. V tej smeri je tudi sam izredno veliko pisal za »Slov. štajerec« in za »Slogo«. Niti enkrat ni napadel Slovence, ali silno ostre so bile njegove besede in sistematično je bilo njegovo delo v obrambo slovenske grude in slovenskega jezika.

V svojem izražanju je bil jasen in določen. Govoril je ostro, stvarno, brez olepšavanja in komplimentov. Moško iskreno je delil in sprejel zahvalo.

Ogromen zaklad neopaženega podrobnega dela je dr. Jurtela deloma opravil sam, ali pa omogočil, da se je opravilo. Mlajši rod bi moral in smel ob študiju njegovega dela mnogo pridobiti na obzorju in na poglobitvi, zato sem ga zadnja leta ustmeno in pismeno ponovno prosil in opozarjal, naj napiše svoje spomine, ker bi bili dragocen prinos k zgodovini naše osamosvojitve.

Plodonosnega dela ni mogoče opisati s par vrsticami, zato sklepam:

Bog Ti povrni, blagi mož, kar si delal tako nesebično iz arca za slovensko kmetško ljudstvo in njegove sinove, posebej nas uboge bivše revne dijake ptujškega okraja! Življenje Ti je bilo harmonija rodoljubnega dela.

so vsi duhovniki zvesto in požrtvovalno sodelovali v narodni borbi, je pri tradiciji štajerske duhovščine samoumevno. Narodnemu vzgojstvu in gospodarskemu delu je pripisovali, da je bil ptujski okraj tako zaveden in odopen, kakor le malokateri del slovenske naše zemlje in da so posebej slovenske kmetke občine ob državnozbornih, deželnozbornih in okrajnih volitvah stale kakor neomahljiv in neomajen zid proti nemštvo in nemškutarstvu. Dejstvo je, da je omenjeni župan, poslanec in deželni odbornik Ornič kljub vsemu svojemu priznanju vrednemu gospodarskemu delu doživel ravno v ptujskem okraju med kmetškimi občinami največji neuspeh. To je v prvi vrsti pripisovati mravljinčni marljivosti pravnika in narodnega gospodarja dr. Jurtela. Samo še živi možje ptujškega okraja vedo, koliko podrobnega dela je opravil v tem oziru on in koliko vzpodbud in nasvetov so dobili ravno pri njem. Bilo je to junštvo tihega, neplačanega dela, ki rodi prave sadove šele sedaj.

Ptujski okraj je svojega delavca ljubil in spoštoval, zato mu je zaupal zastopstvo v deželnem zboru tako dolgo in neomajeno, dokler se Jurtela ni sam umaknil iz političnega življenja, da je osredotočil še bolj svoje delo pri ptujski posojilnici. Tam je v začetku doživel težke krize, toda premagal jih je in zavod je v najtežjih časih rešil tisoče slovenskih domov ter bil tako blagoslov in trdnjava za ptujski okraj.

Podpornik dijakov, trgovcev in obrtnikov.

Pokojni doktor je živel izredno skromno in varčno, toda skoparil pa ni nikdar. Tudi v tem je bil veren sin Slovenskih goric. Dobro je vedel, da mora imeti narod poleg kmetkega ljudstva tudi zdravo inteligenco, trdno obrtništvo in trgovstvo. Zato je velik del svojega dela posvetil temu vprašanju ter žrtvoval v to svrhu naravnost ogromne svote. Pretežni del svojega osebnega zaslužka in pretežni del čistega dobička posojilnice je dal v te namene. Ptujška dijaška kuhinja in stolina akademikov iz ptujškega okraja in iz Slovenskih goric ne bi moglo eksistirati, ako bi ne bilo požrtvovalnega dela njegovega in njegovih tovarišev.

Kot advokat

je dr. Jurtela res iskal le pravico in vzgajal kliente k življenju na podlagi zakona. Tožb dvomljive vrednosti in izvora sploh ni sprejemal; na stolotine porabnih nasvetov je dal vsak mesec brezplačno. Odvračal pa je posebej z vso svojo znano odločnostjo ljudstvo od običajnih tožbarij radi razžaljenja časti in manjših sporov med sosedi in sorodniki. Brez stroškov in brez sodnika je bil v njegovi pisarni poravnani marsikateri spor. Često je znal biti v tem zelo oster in spominjam se slučaja, ko je rekel ostro očitačo: »Kaj mislite, da bomo vam mi doktorji in sodniki skrpali vašo čast, če je sami nimate. Ali ni dovolj trpljenja, skrbi in težav na deželi, da si jih še sami sebi delate? Pojdite, pa kupite raje svoji deci obleko in če imajo eno, naj imajo vaša dva

celo okolico. Škoda je ogromna, ker so bila vsa polja poplavljenjena in je voda ponovno udrila v hiše. Hudinja in Vojglajna sta naenkrat poplavljeni tudi v neposredni okolici Celja polja in uničili še ono, kar je ostalo od zadnjih dveh poplav. Ljudje so naravnost obupani, ker so nekateri izgubili ves svoj pridelek. Tudi zaloge v shrambah so popolnoma uničene. Pomoč je skrajno nujna!

V Bački pa je povodenj zasedla toliko obseg, da tega ni bilo preje nikdar pričakovati. Vode iz vseh že itak poplavljenih krajev po Sloveniji in Hrvaški so se zbrale in po velikih rekah pridruvale na žitno polje v Bački in Baranji. Veliki nasipi, v treh vrstah eden za drugim, niso zdržali težkega pritiska vode. Mesto Apatin so morali izprazniti, ker ga je voda popolnoma zalila. Ljudstvo in vojaštvo je delalo do skrajnosti, da z zasilnimi nasipi zaustavi nadaljnjo povodenj, a se ni posrečilo. Preteklo soboto je Donava razdrila nasipe pri Bogojevu in poplavlila do 20.000 jutrer žitnega polja.

Teško rešilno delo.

Ljudstvo v poplavljenih krajih ni moglo rešiti svojega premoženja, niti živine, ki jo je na tisoče potonilo. Svinje, govedo, konji, divjačina, samo na Belju do 2000 jelenov, je plavalo utonjenih po vodi. Tudi človeških žrtev je veliko. Ni čuda, da je zato ljudstvo tako obupano, da se ni lotilo rešilnega dela, kakor je to vlada zahtevala. Vojaštvo je skušalo rešiti, kar se je dalo. Da se pritisk vode zmanjša, so dali inženirji, ki jih je veliko v stalni službi v poplavljenih krajih, razstreliti posamezne nasipe, da se je višina vode zmanjšala, ker se je struga raztegnila do drugega nasipa. Pri Bogojevu so poskušali vse, da rešijo na ta način deželo pred poplavo. A zadnja poročila pravijo, da se je tudi vse to rešilno delo ponesrečilo in da je Donava razbila vse nasipe.

Velikanska škoda.

Ni mogoče natančno ugotoviti, koliko škode je ta poslednja poplava napravila. Gre pa gotovo v težke milijarde. Kako bo vlada rešila ljudstvo iz te težke nesreče, se še ne more reči. Ministri so pohiteli v poplavljenega kraja. Tudi kralj se je znova odpeljal z Bleda na jug. Rdeči križ kliče na pomoč, da naj se pomaga poplavljenecem. Naše zahteve pa smo stavili v posebnem članku.

Zdaj je nastalo lepo vreme. Upamo, da bo stalno. Bati pa se je zdaj grozne vročine, ker gre poseben val vročine preko Evrope in Amerike. Bog nas obvaruj vsega hudega!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Kralj in ministri v poplavljenih krajih. Ker so pretekli teden bile vedno hujske poplave po Bački in Baranji, so pohiteli tja ministri, da so na licu mesta dajali navodila. Pripeljal se je tudi kralj Aleksander z Bleda. Kralj je tekom nedelje obiskal razne po katastrofi prizadete kraje. Govoril je s prebivalstvom, ga tolažil in ga spodbujal, da v nesreči ne obupa. Kralj si je ogledal tudi mesto na nasipu ob Donavi, katerega je voda porušila. Zvečer se je kralj povrnil na Bled.

Vlada pripravlja znižanje plač svojih nastavljenecv. Vsled poplave bo nemogoče spraviti skupaj 13 milijard dinarjev davka. Vlada premišljuje, kako bi si pomagala. Med drugimi je sklenila, da bo znižala plače vsem državnim nastavljenecem.

Radikali se tepejo med seboj. V Srbiji in Črnigori so dne 15. avgusta t. l. občinske volitve. Pri tej priliki se je še posebno pokazalo, da ni tako trdna radikalna stranka, kakor se je to govorilo. Na nedeljskem radikalnem shodu v Beogradu so se prav pošteno spoprijeli in se tudi dejansko napadli, da je morala policija posredovati. Sprijeli so se pozneje še tudi na ulici, a je orožništvo obe skupini radikalov razpršilo. — Tudi iz notranje Srbije prihajajo poročila, da se skoraj v vseh občinah cepile radikalne vrste na več kandidatnih list.

Radič se zopet vsiljuje radikalom. Radičevo govorjenje je nezanemljivo, kakor aprilo vno vreme. Ni še dolgo tega, ko je hitel k kralju na Bled, da »ogorčeno« nastopi proti radikalom. Pa je bil precej krotek, ko je prišel od

kralja. Preteklo nedeljo je pa zopet pel radikalom take slavošpeve, hvalil sedanjo vlado, kakor da je plačan. Čudno je to in bo radikal Janjič tudi stavil vprašanje v parlamentu, kako pride Radič do tega, da se vozi s svojo družino zastoj po vseh naših železnicah in še v posebnem, za druge zaprtim oddelku. Je pač »pristen seljak«.

Nova hrvaška stranka. Dr. Nikič, ki bi ga Radič rad že zdavnaj izrinil iz vlade, je bil izključen iz radičeve stranke. Zdaj pa je osnoval novo stranko in bo še osem radičevskih poslancev šlo z njim od Radiča. — Dr. Kukovec, bivši demokrat v Mariboru, je pa k radičevcem pristopil. Morda bo odtehtal te odpadnike!

Radičevi bi radi Prekmurje »poklonili« Hrvatom. Tajnik radičevske stranke Bende v Mariboru jo je pogruntal, da Prekmurci spadajo bolj pod Hrvaško kot pa k Sloveniji. Istočasno je začel v hrvaških listih neki Matošić dokazovati, da so Prekmurci Hrvati. Besedo imajo sedaj Prekmurci. Ti so že povedali, pa še bodo povedali, da jim je toliko za to radičevsko dobroto, kakor za letošnjo poplavo.

Kaj je največji čudež v Jugoslaviji? Gotovo to, da je nekaj Slovencev v hrvaških strankah, a noben Hrvat v slovenski stranki, da je nekaj Slovencev v srbskih strankah, a noben Srb v slovenski stranki. To je res čudež, samo ne vemo, ali na strani Slovencev, ki se tako radi tolčejo po prsih: »Hej, Slovenci«, ali na strani Hrvatov in Srbov. Slovenski kmet pa danes zopet vidi, ko ga tako vabijo v srbske ali hrvaške stranke, da je res: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi petli«, zato se zanaša le na svojo Slovensko Ljudsko Stranko.

Kaj pa korupcija? To zdaj preiskujejo in jo še bodo, ker ni malo tega. Proračun 13 milijard dinarjev bi se pa najmanj za 1 milijardo znižal, ako bi vsi ti korupcionisti plačali nazaj, kar so si po krivici in na škodo države pridobili. V tem času je seveda korupcija še vedno v cvetu. Zadnja poročila ravno javljajo, da je zastopnik države SHS v Trstu, neki Stepanović, izginil, pa seveda ne sam, ampak še okrog 1 in pol milijona lir, to je 3 milijone din. našega državnega denarja. Lepe zastopnike ima naša država po svetu!

Pašičevi dnevi so štet. Zdravniki iz čeških toplic Karlovi vari javljajo, da se je Pašičeva bolezen zelo poslabšala, da mu pač pešajo vse telesne moči. Stalno je v nezvesti in težkem boleznem boju.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Na Francoskem je deseta Briandova vlada padla. Padel je namreč tudi francoski denar, cena najvažnejših živil, posebno kruha, pa skokoma raste. Vlada si je hotela izposlovati razna pooblastila v teh težkih časih francoske republike, a je dobila nezaupnico in je morala odstopiti. Novi mož bo zopet Herriot, socialist, vendar je mogoče, da se bo našel še kak drug izhod. Je pa Francija še v večji zadregi, kakor je trenutno naša država.

Na Poljskem bodo izpremenili ustavo. Pilsudski hoče dobiti čim več oblasti v roke vladi in predsednika. To pa bo mogoče le, če se bo izpremenila ustava. Vlada bo lahko hitreje delala, a narodna skupščina bo prikrajšana na svojih pravicah.

Rumunija noče zveze z Grčijo, ker ji ista itak ne bi prinesla kakega dobička. Doma ima težkoče zaradi preprirov v kraljevi hiši. Poleg tega pa je ena največjih skrbi te naše zaveznice — Besarabija, ki je bila preje ruska, a so jo leta 1920 kar na kratko osvojili Rumuni na privoljenje Francije, Britanije, Italije in Japonske. Zedinjene države Severne Amerike so temu nasprotovale, ker so vedele, da bo to zopet povod kake vojske med Rumunijo in Rusijo.

V Bolgarski se nekaj prav tiho pripravlja. Bode zopet kaka revolucija. Kralj Boris jo je čisto tiho popihal v Švico. Kjer se vlada s silo, je pač vedno nevarnost, da se sila zlomi in pokopije nasilneže. Ubogi, pripristi bolgarski narod, ki nahujskan zdaj tako in zopet drugače ne more priti že desetletja do boljših časov.

Slovaki v Čehoslovaški se borijo za svojo avtonomijo kot mi za svojo v Jugoslaviji. Ta boj vodi župnik Hlinka in ves narod je z njim. Slovaška ljudska stranka je trpela nekaj let močna preganjanja, so pač mislili, da jo bodo strli. Meščanske in liberalne stranke na Slovaškem so sedaj same izprevidele, da je boj slovaške ljudske stranke edino rešilen za vse Slovake. Zato se že vršijo priprave,

načela, po katerih se mora ravnati pravo prosvetno delo med slovenskim ljudstvom in se ravna ravno po kat. organizacijah, osobito med mladino. Njegov govor je številna množica ljudstva navdušeno odobraval in s tem potrdila, da hoče le krščansko prosveto, odklanja pa vodeno in svobodnomiselno prosveto. Popoldne ob treh je bila na vrtu admontskega posestva javna telovadba ljutomerskega orlovskega okrožja. Orlovsko družina je štela na več stotin članov, krojev okrog 150 moških in enako tudi žensk. Telovadni nastop je bil precizno izvršen in je žel splošno in navdušeno odobravanje, posebno še težke, a fino izvedene vaje na orodju. Domača godba pod vodstvom g. Čirčiča je bila prav neutrudljiva in je rešila svojo nalogo zadovoljno. Prireditel bo, posebno pa še na narodni meji, žela še dolgo uspehe pravega prosvetnega dela, ki se je ta dan javno pokazal in proslavil.

Vsem kupecem srečk Društvenega doma pri Sv. Antonu v Slov. goricah naznanjamo, da se vrši dne 22. avgusta istotam zbranje. Do tega dne se še vedno prodajajo srečke.

Sv. Marjeta niže Ptuj. Če si poslušal pred dobrim tednom ljudi po naši fari, si slisal samo tarnanje in jadikovanje nad neugodnim vremenom. A vse drugače je bilo tiste dni pred šmarjetsko nedeljo. Ze dolgo zaželeno sonce se je smejalo na jasnem nebu in sušilo nalito snopje po polju. To je bila priprava na nedeljo, ko je priklopala radost do vrhunca. Kajti tega dne se je naša fara radovala ob pogledu na svoje krepke sinove, domače Orle, ki so slavili svojo pelletnico. Lep je bil pogled na četo članov in naraščajnikov v kroju, ko so dopolnile korakali v procesiji. Popoldne pa so nas presenetili s svojim nastopom. Res, tega nismo pričakovali. Naraščaj je poleg prostih vaj napravil zelo dober vtis z ljubkimi skupicami in igrami, ki so izvalile mnogo smeha. Tudi člani so dobro rešili svojo nalogo. Občinstvu so najbolj ugajale vaje na drogu, posebno skupina, ki so jo napravili na njem. Res, vidi se, da ga ne puste rajeti. Z velikim zanimanjem smo tudi sledili izvajanju simbolične vaje »O mraku«. V zaključni skupini so se nam predstavili polnoštevilni člani in naraščajniki. Nastop je otvoril domači gospod kaplan in pozdrvil navzočega domačina, bivšega ministra g. poslanca Vesenjaka, vladnega komisarja gospoda Brentiča, obilo zastopano duhovščino

da se vse slovaške stranke združijo okrog slovaške ljudske stranke in napravijo slovaško politično zvezo, ki jih bo vodila do uspehov.

Italija in Nemčija bosta v soglasju delali na Balkanu. To se pravi, da si bosta razdelili delo, do kje katera država sme razširiti svoj vpliv, drugo pa v njenem delokrogu podpirati. Francoska, ki je vedno upala, da bo imela glavno besedo na Balkanu, bo v tem času propadla in bosta res Italija in Nemčija skušali dobiti svoj vpliv nad Balkanom. Velike države hočejo pač imeti vedno še veliko besedo in o pravi meddržavni enakosti seveda ni niti govora.

Rusija širi svoj vpliv po Aziji. Rusi so poslali svoje agitatorje in častnike na Kitajsko, kjer so ti prevzeli v raznih oblasteh vso moč v svoje roke.

Amerika ima velik apetit po kolonijah Francije in Belgije. Ker jih noče osvojiti s kako krvavo vojsko, jih pač osvaja na ta način, da uničuje vrednost francoskega in belgijskega denarja. Dobiti hoče kolonije Kongo in Indokina, kjer so velikanska polja, poleg tega pa zlati in diamantni rudniki.

V čem je rešitev Evrope? Evropa je po svetovni vojni tako uničena, da je velika nevarnost za njo. Edina rešitev je, da se čimprej pristopi k skupnemu evropskemu delu na gospodarskem polju, ker drugače bo Evropa zašla v prepad največje revščine in bede. Žal, da imajo državniki, ki vodijo zunanjo politiko, za to še premalo smisla.

Kaj je novega?

Pozor na modri križ in položnice. Vsem cenjenim naročnikom, ki še niso plačali naročnine za naprej, smo napravili moder križ na ovitek in obenem priložili položnico, s katero takoj pošljite denar, da ne bo treba ustaviti lista, ki je sedaj vedno jako zanimiv in ima enkrat na mesec krasno prilogo. »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 din., za pol leta 16 din. in za četrt leta 8 din.

Duhovniki-jubilanti. Petdesetletnico mašništva obhajata: Einspieler Gregor, preje inf. proš v Tinjah na Koroškem, zdaj aktivni župnik pri Sv. Juriju v Slov. gor. — Karba Matija, aktivni župnik v Zrečah. — Pred njima je 10 starejših mašnikov, najstarejša Janžek Edvard, župnik v Šmarjeti, in Lenart Jan., aktivni župnik, dekan v Šmartnu pri Slovenjgradu, posvečena leta 1868. — Štiridesetletnico obhajajo: Strausz Florijan, častni kanonik in dekan v Dolnji Lendavi. — Bagary Janez, župnik pri Sv. Heleni v Pertoči (Prekmurje). — Rottmann Klarus, frančiškan v Mariboru. — Čížek Jožef, častni kanonik in dekan v Jarenini. — Frangež Jernej, župnik pri Sv. Marjeti ob Pesnici. — Pečnik Franc, župnik v Podgorcu. — Uličnik Martin, župnik pri Sv. Florijanu v Doliču. — Zadravec Ivan, ž. v p. — 25letnico obhajajo: Povše F., rav. Marijanišča v Verzeju. — Hornböck Ivan, župnik v Mežici. — Serajnik Ivan, župnik v Kotljah. — Gorčar Maks, pri Sv. Ilju tik Velenja. — Gorjup Peter, župnik v Dolu pri Hrastniku. — Lončarič Jožef, župnik pri Sv. Jederti nad Laškim. — Pučnik Anton, župnik pri Sv. Petru na Med. selu. — Rabuza Jakob, kaplan pri Sv. Ani na Krembergu. — Rauter Jakob, župnik v Pilštanju. — Stergar Anton, dekan pri Sv. Magdaleni v Mariboru. — Štuhec Franc, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici. — Vrabec Maks, stolni kanonik v Mariboru. — Vračko Evald, župnik v St. Ilju v Slov. gor. — Zajc Janez, kaplan v Majš. — Zakošek Janez, župnik pri Sv. Venčesu. — Lampret Karl, duh.

Duh. svetnik č. g. Matija Karba — zlatomašnik. Doba 50letnega delovanja je v resnici zlata doba. Posebno pa je ta doba dragocena in zlata, če 50letnico takega delovanja obhaja duhovnik — zlatomašnik. V to častljivo vrsto zlatomašnikov stopi dne 23. t. m. tudi duh. svetnik č. g. Matija Karba, župnik v Zrečah. — V krasnem Ljutomeru so sprejeli dne 20. januarja 1852 sedanjega zlatomašnika iz rok božjih njegovi blagi starši, ki so ga namenili za duhovnika. In res je dosegel ta najvišji stan, ki ga more človek doseči in je dne 23. julija 1876 opravil novo sv. mašo. Kaplanoval je najprej pri St. Janžu na Dravskem polju, nato na Dobrni, kjer je bil 15 in pol leta, nakar je postal dne 17. julija 1892 župnik v Zrečah, kjer je še sedaj in kjer praznuje letos svojo zlato mašo in pa 35letnico župnikovanja v istem kraju. — Kot je č. g. zlatomašnik oseb-

Naša društva.

Lepa prireditel v St. Ilju v Slov. goricah. Zadnje nedeljo se je vršil v St. Ilju v Slov. goricah prosvetni dan, ki je potekel prav zadovoljivo. Popoldne je bila slovesna služba božja, takoj nato pa je bilo ob udeležbi mnogo stotin ljudstva prosvetno zborovanje, ki ga je otvoril in vodil tajnik Prosvetne zveze iz Maribora. Na zborovanju sta govorila poslanec Zebot o velikem našem skupnem domu — naši državi in domači župnik Evald Vračko o našem domačem kmetiskem domu. Zborovanje sta pozdravila tudi zastopnika jarenskega in šentjakobskega društva. Domači pevski zbor pod vodstvom g. Rozmana je zapel ob začetku in ob sklepu primerno pesem. Popoldne je pa mariborska orlovska srenja napravila zlet v St. Ilju. Iz Maribora so pohiteli v prav izrednem številu Mariborčani. Pevsko društvo »Maribor« je namreč tudi priredilo svoj zlet in seveda na telovadišču tudi prav izredno dobro, dovršeno zapelo več pesmi. Mariborska orlovska srenja je pokazala, da še vedno vztrajno napreduje in da orlovska misel vedno dalje, vedno na hitreje hiti in nosi svoj blagoslov pravega bratstva, kot je to tudi govornik, starešina Orla iz Maribora povdarjal. Prireditel je imela tudi to posebnost, da se je vršila v znamenju brezalkoholne propagande. Na prireditvi je igrala godba katoliške omladine. Mladina in vse ljudstvo se je radovalo solnčnega dneva, radovalo pa tudi blagodejnega vpliva naših organizacij, posebno na naši narodni meji. Hvala vsem, posebno pa požrtvovalnim Mariborčanom.

Orlovska prireditel v Gor. Radgoni. Zadnje nedeljo se je vršila v Gor. Radgoni prosvetna prireditel v zvezi s prireditvijo ljutomerskega orlovskega okrožja. Pri vlaknu na postaji je pozdravil došle goste provizor gospod Sajovic, ki je imel v cerkvi nagovor na mladino. Sv. opravilo je opravil p. administrator g. Pavec. Po sv. maši pa je bilo pri cerkvi prosvetno zborovanje, katerega se je udeležila ogromna množica ljudstva. Poslanec g. dr. Hohnjec je v svojem dovršenem govoru tolmačil poglavitna

no ter številno občinstvo. Slavnostni govor je imel gospod poslanec Vesenjak, ki je pokazal na uspešno petletno odsekovo delo. Po nastopu so se pridružili Orli svojim domačim in razvila se je kratka zabava. Pred prvim mrakom smo se razšli z lepimi vtisi. Priprani smo, da je ta slavnost pridobila Orlu novih prijateljev in dala odseku novega poguma. Le tako naprej šmarjetski Orli! mnogo dela še vas čaka!

Svečnje pri Ormožu. V nedeljo, dne 25. julija t. l. priredi Kat. slov. prosvetno društvo pri gospodu Fr. Weber, trgovcu v Ivanjkovih ljudsko igro v 6 dejanjih: »Požigalčeva hči«. Začetek ob 3. uri popoldne. Svira svetinjska godba. Vstopnina: sedeži 5 D, stojšča 3 D. K mnogostevilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo vabi vse sosede in domačine na lepo ljudsko igro v 5. dejanjih »Oderušice in dobrota« dne 27. julija 1926 v Slomškovi dvorani. Pridite v obilnem številu. Bog živi!

Konjice. Gradba telovadišča za Katoliški društveni dom in razne predpriprave vzbujajo splošno zanimanje za orlovski dan konjiškega okrožja, katerega priredi v nedeljo, dne 1. avgusta v Konjicah s sledečim sporedom: Ob 4. uri zjutraj budnica po trgu. Ob pol 10. uri sprejem članstva in tujih gostov na kolodvoru nato spreved v cerkev, kjer se vrši pridiga (mons. dr. Vreže) in sv. maša (ml. g. arhidijakon Hrstelj). Po cerkvenem opravilu slavnostno mladinsko zborovanje, govori narodni poslanec gosp. dr. Hohnjec in drugi govorniki. Po večernicah na lastnem telovadišču telovadni nastop konjiškega orlovskega okrožja. Po telovadnem nastopu prijateljska zabava v Katoliškem društvenem domu s sodelovanjem domačega moškega pevskega zbora in številne omladinske godbe iz Maribora. V slučaju slabega vremena se vrši prireditel z istim vspešnim v obširnih prostorih Društvenega doma. Vsi, ki umevate vzgojno delo naše nadebudne mladine, izkažite njej svojo naklonjenost s številnim obiskom. Zaprili smo tudi za polovično vožnjo po železnici, kar pa bomo o povoljni rešitvi prošnje pravočasno obvestili v »Slovenec«. Na veselo svidenje. Bog živi!

Fantje šmarskega, rogaškega, kozjanskega in sosednih okrajev, v nedeljo, dne 29. avgusta vsi k Sv. Roku nad Šmarjem na